

מר אליעזר בן הרוש ת.ז. 30353486
ע"י עוה"ד א. גולדנברג ו/או ע. קסטנבאום
מרח' א.ה. סילבר 16, נהריה
טל: 04-9511107 פקס: 04-9511106

התובע

- נגד -

1. חברת דואר ישראל בע"מ ח.פ. 51-346719-1
מרח' יפו 217, ירושלים 94383

2. בזק – חברה ישראלית לתקשורת בע"מ
ממגדל עזריאלי 2, תל-אביב 61620

הנתבעות

מהות התביעה: כספית וצו עשה
סכום התביעה האישית: 115.92 ש"ח
סכום התביעה לכל חברי הקבוצה: 30,720,000 ש"ח

כתב תביעה

(תובענה ייצוגית על פי חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006)

מוגשת בזה תובענה ייצוגית כנגד הנתבעות בשם כל מי שנכלל בקבוצה שהגדרתה היא "כל מי שהזמין באמצעות חיוג למספר טלפון 171 נסח/י רישום מקרקעין ו/או דו"ח/ות מרשם החברות או מי שחשבון הטלפון שלו חוייב בקשר להזמנה כאמור".

הגדרות

1. בתובענה זו נשתמש במונחים הבאים:

- "הזמנת מסר" - הזמנת נסח רישום ממאגר המידע של לשכת רישום המקרקעין ו/או הזמנת דו"ח ממאגר המידע של רשם החברות באמצעות הנתבעת 1.
- "אגרות" - האגרות הממשלתיות הנגבות ע"י משרד המשפטים עבור נסח רישום מקרקעין ו/או דו"ח רשם החברות כמפורט בתקנות המקרקעין (אגרות) תשל"ה-1974 ובתקנות החברות (אגרות), תשס"א-2001 בהתאמה.
- "עמלת הדואר" - העמלה הנגבית ע"י הנתבעת 1 עבור השירות של הזמנת המסר.
- "דמי המשלוח" - הסכום הנגבה ע"י הנתבעת 1 עבור משלוח המסר לנמען שציין מזמין המסר בהתאם לדרך המשלוח (דואר רגיל, דואר רשום, דואר שליחים או פקס).
- "דמי הגבייה" - הסכום שנגבה ע"י הנתבעת 2 מאת מזמין המסר (או מאת בעל קו הטלפון שחשבונו חוייב בעלות הזמנת המסר) בקשר עם השירות של גביית האגרה, עמלת הדואר ודמי המשלוח בדרך של חיוב חשבון הטלפון.
- "נסח מאושר" - נסח רישום מקרקעין שאושר באופן רשמי בחותמת לשכת רישום המקרקעין.

- "נסח לצפייה" - נסח שאינו מאושר כאמור.
- "דו"ח מלא" - דו"ח רשם החברות הכולל את כל פרטי המרשם לגבי החברה הנדונה.
- "דו"ח תמציתי" - דו"ח רשם החברות תמציתי הכולל רק חלק מפרטי המרשם לגבי החברה הנדונה.

מבוא

2. תביעה זו עניינה בחיובים המושגים על מי שמזמין באמצעות חיוג למספר טלפון 171 נסחי רישום מקרקעין ו/או דו"חות מרשם החברות.
- חיובים אלה נגבים לעיתים ע"י הנתבעות בין לבין עצמן ולעיתים רק ע"י הנתבעת 1 כפי שיפורט להלן.
3. מזה מספר שנים שהנתבעת 1 מספקת שירות המאפשר קבלת נסחי רישום מקרקעין ו/או דו"חות רשם החברות בדרך של חיוג למספר טלפון 171 והזמנת המסר המבוקש. תנאי הספקת שירות זה מוסדרים בתקנות רשות הדואר השונות.
- יצוין כי למשתמש בשירות 171 נתונות (לכאורה לפחות) מספר אפשרויות. לגבי נסח רישום מקרקעין ניתן להזמין נסח מאושר או נסח שאינו מאושר ולגבי רשם החברות ניתן להזמין דו"ח תמציתי או דו"ח מלא. לגבי דרך קבלת המסר המבוקש ניתן לבחור בין קבלתו בדואר רגיל, דואר רשום, דואר שליחים או פקס ולגבי אופן התשלום ניתן לבחור בין תשלום בכרטיס אשראי ותשלום בדרך של חיוב חשבון טלפון של קו של הנתבעת 2 (להלן: "חיוב חשבון בזק").
4. הורתה ולידתה של תביעה זה היא בכך שהנתבעות גובות בעד השירות באופן שיטתי וקבוע מעל ומעבר לקבוע בתקנות.

בעלי הדין

5. התובע הוא אזרח ותושב מדינת ישראל והוא בעל קו טלפון של הנתבעת 2 שמספרו 03-6487991 התובע הגיש כבר בעבר תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית כנגד הנתבעת 1.
6. א. הנתבעת 1 היא, למיטב ידיעתו של התובע, חברה פרטית המואגדת ורשומה על פי חוקי מדינת ישראל והמצוייה בבעלות ממשלתית. הנתבעת 1 מספקת את שירותי הדואר בישראל בהתאם לחוק הדואר התשמ"ו-1986 (להלן: "חוק הדואר"). הנתבעת 1 באה בנעליה של רשות הדואר בהתאם לתיקון מס' 8 לחוק הדואר מתחילת שנת 2004 (חוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה) התשס"ד-2004). הנתבעת 1 היא בעלת רישיון עפ"י חוק הדואר.
- על פי סעיף 115א' לחוק הדואר ועל פי סעיף 2(ב) לצו הדואר (העברת זכויות, חובות, התחייבויות ותביעות מהמדינה לחברה ומבנק הדואר לחברה) התשס"ו-2006 באה הנתבעת 1 בנעליה של רשות הדואר (המדינה) בעניינה של כל עילת תביעה שהיתה קיימת בערב תחילתו של תיקון מס' 8 לחוק הדואר (1 מרץ 2006).
- ב. הנתבעת 2 היא חברה ציבורית מואגדת ורשומה לפי חוקי מדינת ישראל.
- הנתבעת 2 היא בעלת רישיון לאספקת שירותי בזק לפי הוראות חוק התקשורת (בזק ושידורים) תשמ"ב-1982 (להלן: "חוק הבזק").
- ג. למיטב ידיעת התובעים מחזיקה הנתבעת 2 בכ- 90% לפחות משוק הטלפוניה הנייחת וככזו היא בעלת מונופולין בשוק זה. הנתבעת 2 הוכרזה על ידי הממונה על ההגבלים העסקיים כבעלת מונופולין בשוק זה עוד בשנת 1995. בכל מקרה, הנתבעת 2 מחזיקה ב- 100% מן השוק של תשלום עבור הזמנת מסר באמצעות חיוב חשבון בזק, שכן לא ניתן לשלם בדרך של חיוב קו טלפון שאינו קו טלפון של הנתבעת 2.

ד. פעילותה של הנתבעת 2 מפוקחת ומוסדרת באמצעות חוק הבזק, תקנותיו והכללים והצווים שנקבעו על פיו.

הרקע העובדתי

7. התובע הוא בעליהן של זכויות במספר דירות מגורים וביקש לעשות עסקאות בדירות אלה. לצורך כך היו דרושים לתובע נסחי רישום מקרקעין עדכניים של אותן דירות.
8. ביום 27 בנובמבר 2006 התקשר התובע אל מספר טלפון 171 וביקש להזמין נסח רישום מקרקעין של דירה שבבעלותו. התובע ביקש לקבל נסח מאושר וביקש שישלח אליו בדואר רשום. התובע ביקש לשלם באמצעות כרטיס אשראי אך נענה כי אין אפשרות כזו וכי הדרך היחידה האפשרית היא חיוב חשבון בזק מסוים. בגין הנסח הנ"ל חוייב התובע במסגרת חשבון הטלפון שלו בסך של 98.54 ₪.
- העתק של אישור עסקה שקיבל התובע מאת הנתבעת 1 ושל העמוד הרלבנטי מחשבון הטלפון בו מופיע החיוב מצ"ב כנספחים "1א" ו-"2א" לכתב תביעה זה המהווים חלק בלתי נפרד הימנו.
9. ביום 1.12.06 התקשר התובע שוב אל מספר הטלפון 171 וביקש להזמין נסחי רישום מקרקעין של שתיים מן הדירות האחרות שבבעלותו. בשל דחיפות העניין ביקש התובע לקבל את הנתונים בדואר שליחים. התובע ביקש שוב לשלם בכרטיס אשראי ונדחה שוב. בגין הנסחים הנ"ל חוייב התובע במסגרת חשבון הטלפון בסך של 204.78 ₪.
- העתק של אישור עסקה שקיבל התובע מאת הנתבעת 1 ושל העמוד הרלבנטי מחשבון הטלפון בו מופיע החיוב מצ"ב כנספחים "1ב" ו-"2ב" לכתב תביעה זה המהווים חלק בלתי נפרד הימנו.
10. ביום 10 דצמבר 2006 התקשר התובע שוב אל מספר 171 וביקש להזמין דו"ח מרשם החברות ביחס לחברה שבבעלותו. התובע ביקש להזמין דו"ח תמציתי אך נענה שאין אפשרות כזו אלא שניתן רק להזמין דו"ח מלא. התובע נאלץ להזמין דו"ח מלא וביקש לקבלו באמצעות פקסימיליה. גם הפעם שילם התובע באמצעות חיוב חשבון טלפון (החיוב מופיע בנספח 2ב). בגין הדו"ח הנ"ל הכולל עמוד אחד בלבד חוייב התובע במסגרת חשבון הטלפון שלו בסך של 72.50 ₪. התובע ביקש לקבל אסמכתא כלשהיא להזמנה שביצע ונענה שמסמך שכזה ישלח אליו בדואר אך מסמך זה לא התקבל אצלו.
11. הסך של 72.50 ₪ מורכב מ-40 ₪ עבור אגרה ממשלתית לדו"ח מלא, 14.30 ₪ עבור עמלת דואר ישראל, 4.70 ₪ עבור דמי חיוב חשבון טלפון ו-13.50 ₪ מש"ח עבור דמי משלוח בפקס.
- העתק הדו"ח שקיבל התובע והעתק דף מידע מאתר האינטרנט של הנתבעת 1 מצ"ב כנספחים 1ג ו-2ג לכתב תביעה זה המהווים חלק בלתי נפרד הימנו.
12. הסכומים שנגבו מן התובע עבור הזמנת המסרים הנ"ל נראו לו מופרזים בעיקר לאור זאת שבאתר האינטרנט של משרד המשפטים מצוין שהעלות של נסח מאושר היא 60 ₪ בלבד ואילו מן התובע נגבה עבור נסח מאושר 102 ₪ קרי 70% יותר.
13. התובע פנה לעו"ד והחל בבדיקת הנושא ואז התגלו לו נתונים מפתיעים ביותר בקשר לעוולות הרבות שגורמות הנתבעות לציבור מזמיני המסרים כמפורט להלן.
14. על פי פרט 10 לחלק ב' סימן ב' בתוספת הראשונה לתקנות הרלבנטיות שהן תקנות הדואר (תשלומים בעד שירותי החברה לפי סעיף 37 (א) ו-(ג) לחוק) (הוראות שעה) תשס"ו-2006 (להלן: "תקנות הדואר") עבור הזמנת מסר ממאגר מידע ניתן לחייב את מזמין המסר בעמלה בסך של 9.90 ₪ במקרה של תשלום במזומן או בכרטיס אשראי או בסך של 14.60 ₪ (סך הכולל את עמלת נתבעת 1 ועמלת הגביה של נתבעת 2) במקרה של חיוב חשבון הטלפון. מעל לצורך, לנוחיות בית המשפט מצורף העתק העמוד הרלבנטי מן התקנות הנ"ל ולצידו תעריפון הנתבעת 1 בקשר להזמנת מסרים ומסומנים כנספחים "1ד" ו-"2ד" המהווים חלק בלתי נפרד מכתב תביעה זה.

באתר האינטרנט של הנתבעת 1 מצויין כי בגין הזמנת נסח רישום באמצעות טלפון 171 נגבית עמלה בסך 20.79 ₪ לכל נסח (וזאת ללא קשר לחיוב עבור דמי גבייה) וזהו אכן הסכום שנגבה מן התובע כעמלת הדואר עבור כל נסח. יודגש כי למרות שהתובע הזמין **באותה שיחת טלפון** שני נסחים מאותה לשכת רישום מקרקעין נגבתה ממנו עמלת הדואר בסך 20.79 ₪ בגין כל אחד מהנסחים.

15. על פי פרט 10.3 לחלק ב' סימן ב' לתוספת הראשונה לתקנות הדואר (נספח ד' הנ"ל) עבור משלוח המסר אל המזמין רשאית הנתבעת 1 לגבות את "שיעור התשלום הקבוע בתקנות אלה, לפי סוג המשלוח שביקש מזמין השירות ויעדו".

באתר האינטרנט של הנתבעת 1 מצוין כי עבור קבלת המסר בדואר רשום יש לשלם 8.30 ₪, עבור קבלתו בדואר שליחים 24.30 ₪, ועבור קבלתו בדואר רגיל 2.50 ₪. ביחס לדוחו"ת רשם החברות מצוין באתר כי קבלת דו"ח בפקס מחירה 13.50 ₪. התובע אכן חוייב בעבור הנסחים שהזמין באמצעות שליח בסך של 24.30 ₪, בעבור נסח שהזמין בדואר רשום בסך של 8.30 ₪ ועבור דו"ח רשם החברות שקיבל באמצעות הפקס בסך של 13.50 ₪.

דא עקא ועל פי תקנות הדואר התעריפים שונים לגמרי (ולמותר לציין נמוכים יותר). על פי פרט 14.1 סימן ג' לחלק א' לתוספת הראשונה התעריף עבור דואר רשום הינו 5.90 ₪ בצירוף התעריף עבור מכתב רגיל שהוא, על פי פרט 1.1 לחלק ב' לתוספת השניה, 1.50 ₪ ובסה"כ 7.40 ₪ בלבד. על פי פרט 6.1 לסימן ב' לחלק א' לתוספת הראשונה התעריף עבור דואר שליחים הינו 19 ש"ח בלבד.

על פי פרט 9.1 לסימן ב' לחלק ב' לתקנות הדואר עלות משלוח פקס היא 3.3 ₪ לעמוד ראשון ו-1.7 ₪ לכל עמוד נוסף. באתר האינטרנט של הנתבעת 1 מצוין ביחס להזמנת דו"חות מרשם החברות כי העלות היא 13.50 ₪ ואכן זהו הסכום שנגבה מן התובע בגין הזמנת הדו"ח שביקש ממאגר המידע של רשם החברות ואשר כלל עמוד אחד בלבד.

16. כאמור, על פי תקנות הדואר (פרט 10 הנ"ל – נספח ד') התעריף של עמלת הדואר עבור הזמנת המסר מוצג בשתי חלופות כאשר אחת מהן (14.60 ₪ נכון למועד הגשת תביעה זו) כוללת את דמי הגבייה שיש לשלם לנתבעת 2. לפיכך דמי גבייה אלה (ההפרש שבין שתי החלופות) הם נכון להיום 4.70 ₪ כאשר בעבר היה ההפרש נמוך יותר.

למרות זאת, באתר האינטרנט של הנתבעת 1 מצויין כי דמי הגבייה ביחס להזמנת נסחי רישום מלשכת רישום המקרקעין הם בשיעור של 10% (כולל מע"מ) מן הסכום הכולל המשולם עבור הזמנת המסר (אגרות + עמלת הדואר + דמי המשלוח). בפועל, עבור הזמנת הנסחים נגבתה מן התובע ע"י הנתבעת 2, בנוסף לסכומים שנדרש לשלם לנתבעת 1 עבור הזמנת נסחים שביצע, גם תוספת של מעל ל- 10% מאותם סכומים אשר מיותר לציין שהינם גבוהים בהרבה מ 4.7 ₪ המותרים.

17. על פי תקנות החברות (אגרות), תשס"א-2001 (להלן: "**תקנות החברות**") ניתן להזמין מרשם החברות דו"ח תמציתי או דו"ח מלא כאשר האגרה הקבועה בתקנות הנ"ל עבור דו"ח תמציתי היא 6 ₪ והאגרה עבור דו"ח מלא היא 40 ₪. באתר האינטרנט של הנתבעת 1 אכן מצויין ביחס להזמנת דו"חות מרשם החברות כי ניתן להזמין דו"ח תמציתי או דו"ח מלא וכי האגרות שיש לשלם הן אכן אלה שמצוינות בתקנות החברות.

דא עקא, בפועל כל ניסיונותיו של התובע להזמין דו"ח תמציתי נתקלו בחומה בצורה. המוקדנית הודיעה לתובע במפורש שלא ניתן כלל להזמין דו"ח תמציתי אלא דו"ח מלא בלבד. כזכור, באתר האינטרנט של הנתבעת 1 מצוין כי ניתן להזמין דו"ח תמציתי או דו"ח מלא לפי בחירת מזמין הדו"ח ולהיות מחויב באגרה בהתאם.

18. התובע היה מעוניין לקבל את הדו"ח מרשם החברות באמצעות דואר שליחים או דואר רגיל/רשום אך במוקד 171 הובהר לו כי ניתן לקבל דו"ח מרשם החברות (באבחנה מנסח מלשכת רישום המקרקעין) רק באמצעות פקס או דואר אלקטרוני.

19. יצויין עוד כי למרות שהתובע היה מעוניין לשלם עבור נסחי רישום המקרקעין שהזמין באמצעות כרטיס אשראי (כפי שניתן לעשות עפ"י הפרסום באתר האינטרנט של הנתבעת 1 ועל פי תקנות

הדואר) נתקל התובע בסירוב מוחלט ונאמר לו כי ניתן לשלם עבור השירות של הזמנת נסחי רישום מקרקעין אך ורק בדרך של חיוב חשבון הטלפון.

20. מן המקובץ עולה תמונה ברורה בקשר להתנהלות הנתבעת 1 אשר בחלקה כרוכה בשיתוף פעולה הדדי בינה ובין הנתבעת 2 בבחינת "יד רוחצת יד".

בתמצית, משמעות דרך פעולה זו היא כדלקמן:

א. בגין עמלת דואר גובה הנתבעת 1 סך של 20.79 ₪ עבור כל נסח ו-14.30 עבור דו"ח רשם החברות- במקום 9.90 ₪.

ב. הנתבעת 1 אינה מאפשרת לשלם עבור נסח רישום מקרקעין באמצעות כרטיס אשראי אלא מחייבת את מזמין הנסח/ים לחייב חשבון בזק דבר הגורר כמובן חיוב בדמי גבייה.

ג. בגין דמי המשלוח גובה הנתבעת 1: עבור דואר רגיל 2.5 ₪ במקום 1.50 ₪, עבור דואר רשום – 8.30 ₪ במקום 7.40 ₪, עבור דואר שליחים – 24.30 ₪ במקום 19 ₪ ועבור משלוח פקס (ביחס לדו"ח רשם החברות שאותו כזכור מסרבת הנתבעת 1 לשלוח באמצעים הרגילים) – 13.50 ₪ במקום 3.3 ₪ לעמוד הראשון ו-1.7 ₪ לכל עמוד נוסף.

ד. בגין דמי גבייה בקשר עם הזמנת נסחי רישום המקרקעין גובה הנתבעת 2 תוספת של מעל ל-10% מן הסך בו יש לחייב את חשבון הבזק במקום 4.70 ₪. כאמור בס"ק ב' לעיל, הנתבעת 1 מסייעת לה בכך שאינה מאפשרת לשלם עבור הזמנת נסחי רישום מקרקעין אלא רק בדרך של חיוב חשבון בזק.

ה. בעת הזמנת דו"ח מרשם החברות אין הנתבעת 1 מאפשרת להזמין דו"ח תמציתי (שמחירו 6 ₪) אלא רק דו"ח מלא (שמחירו 40 ₪).

21. התופעה מופיעה כמובן גם אצל לקוחות אחרים של הנתבעות.

להלן יובאו דוגמאות של לקוחות אחרים של הנתבעות אשר הזמינו מסרים משירות 171. מן המסמכים נמחקו פרטיהם המזהים של הלקוחות מחמת פרטיותם.

א. במקרה אחד הזמין הלקוח נסח רישום מקרקעין וביקש לקבלו בדואר רגיל אך חוייב בגין דמי המשלוח בסך של 2.5 ₪ במקום 1.5 ₪.

העתק אישור ההזמנה מצ"ב כנספח ה' לכתב תביעה זה המהווה חלק בלתי נפרד הימנו.

ב. במקרה אחר הזמין הלקוח נסח רישום מקרקעין וחוייב בסך של 8.30 ₪ במקום 7.40 ₪, בעמלת הדואר בסך 20.79 ₪ ובדמי גבייה בסך של 9.34 ₪ במקום 4.70 ₪.

העתק אישור ההזמנה מצ"ב כנספח ו' לכתב תביעה זה המהווה חלק בלתי נפרד הימנו.

נזקי התובע וחברי הקבוצה

22. נזקי של התובע הוא בסך כולל של 115.92 ₪ לפי הפירוט שלהלן:

א. בקשר עם הזמנת הנסח כמתואר בסעיף 8 לעיל נגבה מן התובע סך של 20.79 ₪, במקום 9.90 ₪, כעמלת הדואר קרי: גבייה ביתר של 10.89 ₪ וכן סך של 8.30 ₪ עבור דואר רשום במקום 7.30 ₪ קרי: גבייה ביתר של 1 ₪ וכן דמי גבייה בסך 9.45 ₪ כאשר אילו היה משלם בכרטיס אשראי, כפי שביקש וכפי שהוא זכאי, לא היה מחוייב בדמי גבייה כלל. לחילופין נגבו מן התובע דמי גבייה בסך 9.45 ₪ במקום 4.70 ₪ (בהנחה שהיה מבקש לשלם באמצעות חשבון הטלפון שלו) קרי: גבייה ביתר של 4.75 ₪.

בקשר עם הזמנת הנסח כמתואר בסעיף 8 לעיל נגבו מן התובע ביתר 21.34 ₪ ולחילופין לפחות 16.64 ש"ח (10.89 + 1 + 4.75).

ב. בקשר עם הזמנת הנסחים כמתואר בסעיף 9 לעיל נגבה מן התובע כעמלת דואר סך של 41.58 ₪ (2 X 20.79), במקום 19.80 ₪ (2 X 9.90) קרי: גבייה ביתר של 21.78 ₪, סך של 24.30 ₪ עבור דואר שליחים במקום 19 ₪ קרי: גבייה ביתר של 5.30 ₪ וכן דמי גבייה בסך של 18.90 ₪ במקום סך של 9.40 (2 X 4.70) קרי: גבייה ביתר של 9.50 ₪ או גביית יתר של כל דמי הגבייה, דהיינו 18.90 ₪, במידה ובקשתו לתשלום בכרטיס אשראי הייתה מתמלאת.

בקשר עם הזמנת הנסח כמתואר בסעיף 9 לעיל נגבה מן התובע ביתר לפחות 36.58 ₪ (21.78 + 5.30 + 9.50) ולחילופין 45.98 ₪.

ג. בקשר עם הזמנת הדו"ח מרשם החברות כמתואר בסעיף 10 לעיל נגבה מן התובע סך של 40 ₪ כאגרה עבור דו"ח מלא למרות שביקש דו"ח תמציתי שעלותו 6 ₪ קרי: גבייה ביתר של 34 ₪, סך של 14.30 ₪ כעמלת הדואר במקום 9.90 ₪ קרי: גבייה ביתר של 4.40 ₪ וכן סך של 13.50 ₪ עבור משלוח פקס במקום 3.30 ₪ קרי: גבייה ביתר של 10.20 ₪.

בקשר עם הזמנת דו"ח רשם החברות כמתואר בסעיף 10 לעיל נגבה מן התובע ביתר סך של 48.60 ש"ח (34 + 4.40 + 10.20).

ד. הסך הכולל שנגבה מן התובע ביתר ע"י הנתבעות בינן לבין עצמן הוא 115.92 ₪ ולחילופין 101.82 ₪ לפחות כמתואר בס"ק א' עד ג' לעיל. סך זה הוא סכום תביעתו הפרטית של התובע והוא נתבע על ידו מאת הנתבעות ביחד ולחוד כאשר הנתבעת 1 נתבעת בקשר למלוא הסכום שכן, כאמור לעיל, הסכומים שנגבו ע"י הנתבעת 2 נגבו עקב התעקשותה של הנתבעת 1 שלא לאפשר לתובע לשלם באמצעות כרטיס אשראי. הסך הנתבע מאת הנתבעת 2 הוא סך של 28.35 ₪ מתוך הסכום הנ"ל וסך זה מבטא את מלוא הסכום שנגבה כדמי גבייה מהתובע. כל האמור לעיל חל גם ביחס לתביעתם של חברי הקבוצה.

23. נזקם של חברי הקבוצה הוא 30,720,000 ₪. הערכה זו של התובע מבוססת על הנתונים הבאים:

א. שירות 171 החל לפעול, למיטב ידיעת התובע, בחודש מרץ 2004 או בסמוך לו.

ב. עפ"י הודעת דוברות הנתבעת 1 בשנת 2000 הוזמנו ע"י אזרחי המדינה במוצק כ-450,000 נסחים מאושרים. מאחר ורוב מזמיני הנסחים אינם זקוקים לנסח מאושר הרי שלהערכת התובע מספרם הכולל של הנסחים המוזמנים ע"י הציבור הוא כמיליון וכמחצית מהם מוזמנים באמצעות שירות 171.

הודעת הדוברות מצ"ב כנספח "ז" לכתב תביעה זה המהווה חלק בלתי נפרד הימנו.

ג. להערכת התובע מדי שנה מוזמנים במוצק ע"י אזרחי המדינה כ-300,000 דו"חות רשם החברות, מחציתם באמצעות שירות 171, כאשר בכ- 65% מן המקרים מעוניין מזמין הדו"ח בדו"ח תמציתי.

ד. להערכת התובע בכל מקרה של הזמנת נסח רישום באמצעות שירות 171 נגרם למזמין הנסח במוצק הפסד כולל של 21.24 ₪ לפי הפירוט כדלקמן:

(1) עמלת דואר בשיעור של 20.79 ₪ במקום 9.90 קרי: נזק של 10.89 ₪.

(2) דמי גבייה בשיעור של יותר מ- 10% מערך ההזמנה במקום 4.70 ₪. הזמנה ממוצעת היא להערכת התובע בסך של 80 ₪ ולפיכך נגבים 8 ₪ לפחות קרי: חיוב ביתר של 3.30 ₪. בהנחה שמחצית ממזמיני המסרים אולצו בניגוד לרצונם לחייב את חשבון הטלפון נזקם הוא מלוא אותם 8 ₪ וממוצע הנזק לכל חברי הקבוצה הוא 5.65 ₪ (2 : 8 + 3.30 ₪).

(3) דמי משלוח ביתר בשיעור הממוצע בין הגביות העודפות בכל אחד מן המסלולים שהן: 1 ₪ לדואר רגיל, 0.90 ₪ לדואר רשום, 5.30 ₪ לדואר שליחים. בהנחה ש- 20% ממזמיני המסרים מבקשים לקבלם באמצעות דואר שליחים, 30% מבקשים לקבלם בדואר רשום ו- 50% בדואר רגיל, הממוצע המשוקלל הוא 1.83 ₪ (1 X 50%) + (0.90 X 30%) + (5.30 X 20%).

- ה. מאחר ומדובר ב- 500,000 נסחים בשנה הנזק הוא 10,620,000 ₪. מודעות הציבור לשירות הלכה וגברה עם השנים ולכן יניח התובע שבממוצע בכל אחת מארבע השנים מאז תחילת אספקת השירות ע"י הנתבעת עמד הנזק בגישה שמרנית על מחצית מן הסכום הנ"ל – 5,310,000 ₪ ולפיכך באותן ארבע שנים נגרם לציבור נזק של 21,240,000 ש"ח.
- ו. להערכת התובע בכל מקרה של הזמנת דו"ח מידע מרשם החברות נגרם למזמין הדו"ח בממוצע הפסד כולל של 31.60 ₪ לפי הפירוט שלהלן:
- (1) כאמור לעיל, להערכת התובע לפחות ב-65% מן המקרים מעוניין מזמין הדו"ח בדו"ח תמציתי בלבד ולכן ב- 65% מן המקרים בהם נאלץ האזרח להזמין דו"ח מלא נגרם נזק של 34 ₪ (6-40). הנזק לכל אחד מחברי הקבוצה בממוצע הוא 22.10 ₪ (22.10 X 65%).
- (2) להערכת התובע דו"ח רשם החברות ממוצע מחזיק לכל היותר 4 עמודים ולפיכך משלוחו בפקס אמור לעלות 8.40 ₪ (3 X 1.70 + 3.30) ולא 13.50 ₪. הנזק הממוצע לכל מזמין דו"ח שקיבלו בפקס הוא 5.10 ש"ח (5.10 – 8.40).
- (3) עמלת הדואר ביתר שנגבתה מכל מזמין דו"ח היא 4.40 ₪.
- ז. מאחר ומוזמנים מדי שנה באמצעות שירות 171 כ-150,000 דו"חות רשם החברות, הנזק לציבור בשנה הוא 4,740,000 ₪. לפי אותו עקרון שהזכרנו לעיל בדבר הטמעה הדרגתית של המודעות לשירות הנזק לציבור בארבע השנים האחרונות מסתכם ב- 9,480,000 ₪ (4 X (4,740,000)).
- ח. סך כל הנזק לחברי הקבוצה מסתכם ב- 30,720,000 ₪.

טענות התובע

24. התובע יטען כי הנתבעות אינן ולא היו זכאיות מעולם לנהוג בדרך שבה נהגו ובה הן נוהגות בכל הקשור לגביית התשלומים בקשר להזמנת מסרים כמתואר לעיל. להסרת ספק, עפ"י תקנה 1 לתקנות הדואר התשלום שניתן לגבות עבור השירותים בהם עסקינן הוא זה שפורט באותן תקנות ולא מעבר לכך.
- התובע יטען כי המחוקק ביקש להעמיק ולהרחיב את נגישות הציבור למידע ממאגרי המידע של המדינה ואף להוזיל בצורה ניכרת את עלות השימוש במאגרי מידע אלה. הנתבעות אשר היו אמורות להיות הכלי באמצעותו יהיה הציבור נגיש למידע באופן יעיל וזול העמיסו על הציבור חסמים, מגבלות ועמלות אשר גרמו לכך שהשירות יהיה יקר הרבה יותר ונגיש הרבה פחות.
25. התובע יטען כי בתקנות הדואר נקבעו סכומים מפורשים שרק אותם ניתן לגבות בקשר להזמנת מסרים. כל גבייה החורגת מן הסכומים הנ"ל היא "גבייה שלא כדין" במובנו הרחב ביותר שניתן להעלות על הדעת של מונח זה.
26. התובע יטען כי בחוק הבזק ותקנותיו מפורטים השירותים והסכומים אשר אותם ורק אותם רשאית הנתבעת 2 לספק ולגבות מן הציבור. שירותי חיוב באמצעות קו הטלפון ו/או גביית דמי גבייה אינם מפורטים שם ולפיכך ממילא אין הנתבעת 2 רשאית לגבות כל תשלום של דמי גבייה.
- יצוין כי עפ"י פרט מס' 17 לרישיון של הנתבעת 2 היא מורשית לספק שירותי חיוב וגבייה לבעלי רישיון מיוחד כגון הנתבעת 1 אולם אין לכך כל נפקות לעניינו שכן הרישיון המיוחד של הנתבעת 1 אינו קשור כלל למאגרי המידע אלא למתן שירותי תברוקה (ראה גם סעיף 52 לחוק הבזק).
- העתקי העמודים הרלבנטיים מרישיון הנתבעת 2 ורשימת בעלי הרישיונות המיוחדים מצ"ב כנספחים "ח" ו- "ט" לכתב תביעה זה המהווים חלק בלתי נפרד הימנו.
27. התובע יטען עוד כי העובדה שמתקנות הדואר עולה כי הנתבעת 1 רשאית לגבות, במקרה של תשלום בדרך של חיוב חשבון הטלפון, תוספת בסך של 4.70 ₪ אינה מעלה ואינה מורידה. הנתבעת 1 מעבירה מן הסתם סכום זה, כולו או חלקו, לנתבעת 2 אשר מספקת בפועל את שירותי הגבייה אך הנתבעת 1 אינה יכולה לחייב את מזמין המסר להיזקק לשירות זה.

28. התובע יטען כי משמעות פעולת הנתבעת 1 היא התניית שירות בשירות (התניית הזמנת המסר בשירות של תשלום באמצעות חיוב קו בזק). התובע יטען כי התניית שירות בשירות אסורה עפ"י סעיף 1 לחוק הדואר אך גם לאור מעמדן הציבורי של הנתבעות, גם לאור חובת תום הלב המוגברת החלה עליהן כרשות ציבורית או מעין ציבורית וגם לאור המונופולין דה פקטו שיש לנתבעת 1 ביחס לשירות של הזמנת המסר ולנתבעת 2 ביחס לשירות של חיוב באמצעות חיוב קו בזק.
29. פעולתן של הנתבעות היא הפרה בוטה של התקנות והפרת תנאי הזיכיון שניתן לנתבעת 1 לאספקת השירות של הזמנת מסרים והרישיון שניתן לנתבעת 2 למתן שירותי בזק.
30. התובע יטען עוד כי לפי התקנות אין כל חובה לשלם עבור המסרים המוזמנים בדרך של חיוב חשבון בזק. התובע יטען כי בתקנות הדואר נקבעה במפורש חלופה נוספת של תשלום באמצעות כרטיס אשראי ולמזמין המסר נתונה על פי תקנות הדואר זכות בלעדית לבחור בין שתי החלופות.
- כיוצא בזה, מתקנות הדואר עולה כי מזמין דו"ח מרשם החברות אינו חייב לקבלו באמצעות פקסימיליה אלא זכאי לקבלו באמצעי אחר (דואר רגיל, דואר רשום וכו'). התובע יטען כי התניית הזמנת הדו"ח בכך שיתקבל באמצעות פקסימיליה מעבר לכך שהיא מאפשרת לנתבעת 1 לגבות סכום גבוה מזה שניתן לגבות בעבור משלוח הדואר פוגעת בכל מי שאין ברשותו מכשיר פקסימיליה. למותר לציין שגם כאן מדובר בהתניה אסורה של שירות בשירות.
31. התובע יוסיף ויטען כי המחירים שנקבעו בתקנות הדואר הם מחירים **מרבניים** וההוראות בקשר לגביית מחירים אלה הן הוראות **קוגנטיות**. לפיכך ברור גם שאין כל תוקף ל"הסכמת" מזמיני המסרים לשלם מחיר גבוה יותר מה גם שברור ש"הסכמה" זו לא היתה ניתנת לו היה ידוע למזמין המסר מה הוא המחיר המקסימאלי שמותר לנתבעות לגבות.
32. משמעות האמור לעיל היא בנוסף הטעיית הלקוחות הן בשלב הטרם חוזי והן בשלב החוזי, שכן הלקוחות סבורים שהמחיר שנדרש (מה גם שהוא נדרש ע"י רשות ציבורית וע"י חברה שהיתה בעבר ממשלתית (הנתבעת 2), הוא מחיר שהנתבעות זכאיות לגבות.
33. התובע יטען בעיקר כי משמעות האמור היא התעשרות שלא כדין של הנתבעות על חשבונם של מזמיני המסרים ועשיית עושר ולא במשפט על ידי הנתבעות אשר חייבות בחובת ההשבה של כל הסכומים שנגבו על ידן שלא כדין כאמור לעיל.
- משמעות האמור לעיל היא בנוסף גם התנהגות בחוסר תום לב וכן הפרה של ההסכם בין הצדדים.
34. באם תאושר תביעה זו כתובענה ייצוגית הרי שנכון למועד הגשת תביעה זו עומד הסכום המגיע לקבוצה כהגדרתה להלן כהחזר מאת הנתבעות על סך של כ- 30,720,000 ש"ח. ראה לעניין זה האמור בסעיף 23 לעיל. מתוך הסך הני"ל על הנתבעת 2 להשיב למזמיני המסרים סך של 8,331,355 ש"ח. שם השקול לדמי הגבייה (27% מן הסך הכולל). ראה האמור בסעיף 23 (ד) לעיל.
35. ככל שתעלינה הנתבעות טענות המהוות הסתמכות על הוראות הסכם כלשהוא בין הצדדים המתירות לכאורה לנתבעות לנהוג כפי שהן נוהגות כמתואר לעיל יטען התובע, בין היתר, את הטענות הבאות:
- א. ההסכם הוא בגדר של חוזה אחיד כהגדרת מונח זה בחוק החוזים האחידים, תשמ"ג - 1982 (להלן: "**חוק החוזים האחידים**") והוא כולל תנאים מקפחים כהגדרת המונח בחוק החוזים האחידים ולא קיבל למיטב ידיעת התובע את אישורו של בית הדין לחוזים אחידים.
- ב. לאור האמור בס"ק א' לעיל כל תניה עליה תסתמכנה הנתבעות ואשר בית המשפט ימצא כי היא בחזקת תנאי מקפח, בטלה ו/או לא תקפה ו/או דינה להתבטל.
- ג. אותן הוראות עליהן מנסות הנתבעות להסתמך הן בחזקת תניות הנוגדות את תקנת הציבור לפיכך הינן בטלות ו/או לא תקפות ו/או דינן להתבטל.

36. התובע יטען כי לאור היותן של הנתבעות בעלות מונופולין דינה של כל טענה דוגמת אלה הנזכרות ברישא לסעיף 37 לעיל - אם תועלנה על ידי הנתבעות, להידחות על הסף.
37. התובע יטען כי האמור בכתב תביעה זה לעיל נכון גם לגבי כל שאר מזמיני המסרים מאת הנתבעות. לגבי התובע, כמו גם לגבי כל אחד משאר מזמיני המסרים לבדו, מהווה הפגיעה שנפגע פגיעה זעומה אולם לגבי הנתבעות מדובר בפגיעה אשר העשירה את קופתן שלא כדין במיליונים רבים של שקלים.
38. התובע יטען כי האמור והמתואר לעיל מהווה פגיעה בזכויותיהם של חברי הקבוצה כבעלי חוזה, כלקוחות וכצרכנים ולאור פגיעה זו שפגעו הנתבעות בזכויותיהם של חברי הקבוצה זכאים חברי הקבוצה שתהיה מיוצגת על ידי התובע לקבלת פיצוי מן הנתבעות.

הסעד הנתבע

39. לאור האמור לעיל הסעד המגיע לכל אחד ואחד מחברי הקבוצה הוא החזר של כל הסכומים שנגבו מהם שלא כדין כאמור לעיל וכן הוצאת צו עשה המורה לנתבעות לגבות אך ורק את הסכומים המותרים ע"פ תקנות הדואר וכן צו עשה המורה לנתבעת 1 לאפשר לכל מזמין מסר הרוצה בכך לשלם עבור המסרים שהוא מזמין בדרך של חיוב כרטיס אשראי וכן צו עשה המורה לנתבעת 1 לאפשר לכל מזמין דו"ח מרשם החברות לקבל דו"ח תמציתי וכן לאפשר למזמין הדו"ח לקבלו בדואר ולא בפקסימיליה.

אחרית דבר

40. לבית משפט נכבד זה סמכות עניינית ומקומית לדון בתביעה זו.
41. כותרות תביעה זו אינן מהוות חלק ממנה.
42. אשר על כל האמור לעיל מתבקש בית המשפט הנכבד:
- א. לזמן את הנתבעות לדין, לדון בתביעת חברי הקבוצה ולפסוק לחברי הקבוצה את הסעד המבוקש.
- ב. במסגרת הדיון בתובענה הייצוגית - להורות לנתבעות להגיש ולמסור לתובע כל חומר ונתונים שבידיהן לצרכי ברור התביעה, קביעת גודל הקבוצה - אם יוכחש על ידי הנתבעות, חישוב סכום החזר, או כל פרט או נתון אחר.
- ג. ליתן את הסעדים שנתבקשו בגוף התביעה לגבי התובענה הייצוגית לרבות לעניין גמולו של התובע, הוצאות ושכ"ט עוה"ד המייצגים את הקבוצה.
- ד. ליתן כל סעד אחר או נוסף שיהיה צודק ונכון בנסיבות העניין.